

Színműfordításai: »A spanyolok Peruban«. »Erőszak és jutalom, vagy így szokott lenni néha a vidéken«, érz. játék 3 felv. Bem. 1794. jan. 3-án, Pesten. »Muzsika katona és a virtuosa leány«, vj. 3 felv. Bem. 1794. (Erődi Jenő.)

Seidl Antal, világhírű karnagy, sz. 1850. máj. 7-én, Pesten, megh. 1898. márc. 28-án, New-Yorkban. 17 éves kora óta külföldön tanult és működött. Már Wagner Richárd igen nagyra becsülte képességeit. Neumann Angelo, a híres színigazgató, őt szerződtette ahhoz a nagy európai körútjához, mely 100 előadásával mindenfelé megismertette Wagner óriási művét, a Nibelung-triológiát; a körútjában S. 1883. máj. 23-ától kezdve 6 előadást (t. i. a »Walkür«-t kétszer s a »Fidelió«-t) és egy hangversenyt dirigált a gyapjú (ma: Báthory) uccai német színházban. 1885-ben New-York operájában dirigált, 1886 nyarán Bayreuthban, 1887-ben a berlini udv. operához szerződött, de Londonban is vezette a német operaelőadásokat. 1893-ban Zichy Géza gr. intendáns őt akarta megnyerni a M. Kir. Opera igazgatójává, de S. nem fogadta el az ajánlatot. (Ezért hívta meg Zichy aztán Nikisch Arturt.) 1897-ben ismét dirigált Londonban. — Öccse: S. Károly, a M. Kir. Operaház gazdája volt, megh. 1896. máj. 9-én, Budapesten.

Sellei Gyula, karnagy, sz. 1850. júl. 2-án, Pesten, megh. 1895. máj. 27-én, U. o. 1884. okt. óta Feleky Miklós budai társulatának karnagya volt a Várszínházban. Utóbb operettiskolát nyitott, ahonnan számos elsőrendű erő került az ország jobb színpadaira.

Sellők. A Wagner-ciklus egyik legnehezebb feladata a Rajnában úszó sellők megoldása volt. Sokféle megoldással kísérleteztek már. Legelőször úgy csinálták, hogy a sellők egy emelvényen sétáltak ide s tova. Később egy igen komplikált, mászás-súlyú kocsi eresztettek le a zsinórpadról, amin ott lógtak a szegény rajnai sellők, drótköteleken, egy stanicliszerű öltözékben, övvel ellátva. Ezt a kocsi húzták aztán föl és le a zsinórpadlason. Miután azonban több énekesnő nem engedte

magát így felakasztani, részben pedig azért, mivel egy egész délelőttöt igényelt a kocsi felszerelése, más megoldásokat kerestek. Mozgó babakkal próbálták ezeket az úszó mozdulatokat megcsinálni. Ebből az ötletből szerkesztették, (az előbbi Kéméndy Jenő és Tamássy Miklós, az utóbbi egyedül Kéméndy mester), a ma is használatos ú. n. repülőruhát. Ami két pontban forgatható, tengellyel bíró lábabroncs, derékra erősítve, míg a szereplőt kettős szerkezetű csigák emelik és süllyeszti, illetve előre és hátra mozgatják az utasítások szerint. E szerkezettel a szereplők bukfcenet is hányhatnak a levegőben. Ugyanezt a szerkezetet használják a »Mályvácska kisasszony« repülő-madaránál is. (Tamássy Miklós.)

Selmebányai színészet. Selmebányán (Hont m.) a legrégebbi adatokból megtudjuk, hogy már 1803-ban lehettek színészek, t. i. ez időben ott előadást tartottak a siketnéma intézet javára és az adakozók közt a »Teatrom Directiója« is szerepel. (Lásd: »Magyar Hírmondó«, 1803. XXIII. szakasz, 25. szám, 383. old.) 1826. jún. havában itt járt Balogh István kised csapata, majd újra eljöttek 1834. máj. havában, amikor a »Bakonyi tolvajok«-ra 44 frt (maximális) bevételük volt. Közben németül is játszottak a magyarok. 1858 máj. elején itt működik Kétszery József. Tagjai közt szerepelt: Kétszeryné, Kovácsné, Réti Eliz, Balogh Lujza, Ajtai, Durai, Vörös és Lengyel, továbbá: Kétszery gyermekei: Emilia, Gyula és Nina. 1875. okt. havában itt találjuk Balogh György, 1876. nov. havában pedig Biró Sándor tarsulatát. 1883. jan. 17-én Szigeti Géza és Gál egyesített társulata vonul be, egy év múlva (máj.) Bogyó Alajos, okt. 20-tól pedig Bánfalvy Béla nyitja meg a szezon. 1887. jan. havában itt működik Miklóssy Gyula. A színház az 1900-as években épült. 1901—1902-ben Halmay Imre, 1904-ben dr. Farkas Ferenc, 1910. április havában Szabadhegyi Aladár az itt járt igazgató, őt követte Szabó Ferenc, 1911-ben Márffy Károly, 1913. okt. 4-én pedig Kövessy Albert. A következő évben újra Kövessy kapta meg a játszási engedélyt. A színházépület 65.000 K-ba került. Van benne: 155 ülő- és 170 állóhely. (E. J.)